

KÚRIA

Bfv.III.1.304/2011/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év március hó 27. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A lopás vétsége és más bűncselekmény miatt L.L. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Debreceni Városi Bíróság 70.B.1485/2005/99. számú, illetőleg a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 18.Bf.496/2009/3. számú ítéletét megváltoztatja, a terhelt testi sértés büntetteként értékelt cselekményét gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségének minősíti (Btk. 170.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés I. fordulat, (6) bekezdés) és ezért, valamint a terhére megállapított rablás büntette miatt halmazati főbüntetésként 2 (kettő) évi börtönbüntetésre ítéli. Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 8.420 (nyolcezer-négyszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

L.L. terheltet a Debreceni Városi Bíróság a 2009. április 28-án kelt 70.B.1485/2005/99. számú ítéletével gondatlanságból elkövetett testi sértés vétsége (Btk. 170.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés I. fordulata és a (6) bekezdés), valamint lopás vétsége miatt halmazati büntetésül 5 hónapi fogházbüntetésre és 1 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

Az ítélet ellen az ügyész a terhelt terhére, téves minősítés miatt és a büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2010. március 4-én jogerős 18.Bf.496/2009/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatta, és a terhelt cselekményeit rablás büntettének (Btk. 321.§ (2) bekezdés) és testi sértés büntettének (Btk. 170.§ (1) és (4) bekezdés I. fordulata) minősítette, a büntetést 2 év 5 hónap börtönbüntetésre és 3 évi közügyektől eltiltásra súlyosította, míg az ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyta.

A bíróság által megállapított tényállás a következő.

A terhelt 2004. szeptember 26-án öngyilkossági kísérlete miatt a K. Kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályán tartózkodott, majd a gyomormosást követően onnan élettársával együtt önkényesen eltávozott.

Ugyanezen a napon élettársával 17.30 óra körül az Ú. felé közlekedő személyvonaton utazott, és ezen tartózkodott P.J. sértett is.

Amikor a vonat a h.-i vasútállomáson megállt, a terhelt átment az 1. osztályon utazó sértett utasterébe és kihasználva, hogy a sértett az ablakon nézett ki, eltulajdonította P.J. tulajdonát képező, kb. 25 kg súlyú, 8000 forint értékű hátizsákját a benne lévő tárgyakkal és okiratokkal, illetve készpénzzel.

A terhelt ezzel leugrott a vonatról, a peronon elesett, amelyet a sértett meglátott, a vonatról leszállt és a még mindig a földön fekvő terhelttől megpróbálta a hátizsákot visszavenni, ez azonban nem sikerült, mivel a terhelt felállt és a síneken keresztül a közeli mezőn át, futva elmenekült a helyszínről.

A sértett azonban futva üldözte a terhelte, miközben kiabálva segítséget próbált kérni a közelben tartózkodóktól, de senki nem segített.

A terhelt futás közben többször is elesett, és ilyenkor a sértettnek sikerült utolérnie, és megpróbálta a hátizsákot visszaszerezni, azonban a terhelt azt szorosan és erősen fogta és kirántotta a sértett fogásából, sőt közben „fél-oldalvást, kinyújtott karral valamint könyökkel elsöprő, eltoló mozdulatokat tett a sértett felé, miközben a sértett is hadonászó mozdulatokat tett a terhelt irányába. A terhelt ezen elsöprő eltoló mozdulatai elől a sértett elhajolt, így azok nem érték el."

Amikor a sértett megpróbálta a terhelte visszatartani, a terhelt

hátán az inge elszakadt.

A sértettnek egyetlen alkalommal sem sikerült visszaszerezni a hátizsákot a terhelttől, ugyanis a terhelt mindig fel tudott állni és el tudott szaladni.

Miután a terheltnek ismételten sikerült a sértett elől elszaladni, a sértett utána szaladt, „ekkor azonban ismeretlen okból elesett.”

Ezt követően a terheltet üldözőbe vették mások is, így sikerült elfogni, majd a nála lévő hátizsákot visszaadni a sértettnek, ezzel az okozott 35.000 forint kár megtérült.

„P.J. sértett miközben megkísérelte visszaszerezni a vádlottól a hátizsákot, a jobb kéz IV. ujjának körömperc basistörését szenvedte el, amely sérülés - igen nagy valószínűséggel - a körömperc igen erős hajlított helyzetében, vagy feszített helyzetében, közepes vagy annál nagyobb erőbehatásra keletkezett, azaz vagy akkor, amikor a sértett belekapaszkodott a vádlott ingébe, a hátizsák pántjába, vagy akkor, amikor megpróbálta visszatartani, visszahúzni a vádlottat a hátizsák pántjánál vagy a ruházatánál fogva és megakadt, beleakadt az ujja a hátizsák pántjába, vagy a vádlott ingébe.”

A sérülés gyógytartama a nyolc napot meghaladta, ténylegesen kb. 6-8 hétre tehető, viszont a köröm és a középperc félig hajlított helyzetével, maradandó fogyatékossgot okozott.

Az ítélet ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

A terhelt felülvizsgálati indítványában a lopás vétségét elismerve arra hivatkozott, hogy az alapügyben eljáró ügyészszég feltételezésen alapuló vádkiterjesztése folytán a másodfokú bíróság törvénysértően állapította meg bűnösségét rablás büntetében.

Az eljárás során nem nyert bizonyítást, hogy a sértett ujja mikor és hogyan sérült meg.

Vitatja, hogy a sértettel dulakodott volna, ezért az ujj sérülésének megállapítása feltételezésen alapul, márpedig cselekménye kizárólag ez okból minősül rablás büntetettének. Álláspontja szerint sem szándékosan, sem gondatlanul nem okozott a sértettnek semmiféle sérülést.

Mindezek alapján a rablás büntette és a maradandó fogyatékossgot okozó testi sértés büntette miatt emelt vád alól felmentését, és a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés lényeges enyhítését kérte.

A Legfőbb Ügyészszég a BF.3579/2011. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak, ezért a

megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

A nyilvános ülésen a terhelt és védője a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta, az ügyész az átiratban írtakkal egyezően szólalt fel.

A felülvizsgálati indítvány az alábbiak szerint nem alapos.

A másodfokú bíróság nem sértette meg a Be. 2.§-ában foglalt eljárási szabályt a rablás büntettének megállapításakor.

Az eljárt bíróságok a Be. 2.§ (4) bekezdésében írt kötelezettségeit teljesítve, törvényes vád alapján jártak el. Az ügyész a Be. 310.§ (1) bekezdése szerint, a határozat meghozatala céljából tartandó tanácsülés előtt, 2009. január 19-én kiegészítette a vádirati tényállást, és abból vonta le azt a következtetését, amely szerint az ott írt cselekmény nem lopás vétségének, hanem rablás büntettének minősül. Ehhez képest a másodfokú bíróság törvénysértés nélkül jutott arra a jogi álláspontra, hogy az elsőfokú bíróság indokaitól eltérően a terhelt cselekménye milyen indokok alapján minősül rablás büntettének.

Következésképpen a másodfokú bíróság nem terjeszkedett túl a vádirati tényálláson, hanem az ott írt tényállás alapulvételével foglalt állást a cselekmény jogi megítélését illetően.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított, és a felülvizsgálat során is irányadó tényállás alapján a büntető anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával minősítette a terhelt lopás vétségeként értékelt cselekményét a Btk. 321.§ (2) bekezdése szerinti rablás büntettének.

A tényállás szerint a terhelt az eltulajdonított táskával menekült, miközben a sértett a ruházatánál fogva megpróbálta visszatartani, a hátizsákot annak vállpántjába belekapaszkodva tőle visszavenni, ám a terhelt azt a kezéből kirántotta, s „fél oldalvást, kinyújtott karral valamint könyökkel elsöprő mozdulatokat tett a sértett felé,... a sértett elhajolt, így azok nem érték el.” Ennek során a sértett a terhelt ingét is elszakította, s bár egy alkalommal visszaszerezte, a terhelt végül is elszaladt a táskával.

A Btk. 321.§ (2) bekezdésébe ütköző rablás büntette akkor valósul meg, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

Következésként az ítélkezési gyakorlat atekintetben, hogy rablás valósul meg akkor is, ha a tetten ért tolvaj által a dolog megtartása érdekében kifejtett erőszak a dologról áttevődik

személyre, és ezáltal az eltulajdonított dolog visszavételét, vagy a már visszavett dolog ismételt elvételét megakadályozó sértett ellenállását töri meg. Az erőszak mértékét minden esetben a terhelt és a sértett erőviszonyait, adottságait figyelembe véve kell vizsgálni.

Helytállóan jutott a másodfokú bíróság arra a jogi álláspontra, hogy a terhelt szándékváltása tetten érhető, hiszen amikor a táska visszakerült a sértetthez, azt ismét - a sértett ellenállását leküzdve - megszerezte és futva elmenekült, vagyis erőszakos magatartása már nem a menekülést, hanem kétséget kizáró módon a dolog megtartását szolgálta. (EBH.2010.2212.)

A testi sértés esetében a másodfokú bíróság álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság jogi értékelése megalapozott és törvényes.

Az irányadó tényállás szerint „a sértett miközben megkísérelte visszaszerezni a vádlottól a hátizsákot, a jobb kéz IV. ujjának körömperc basistörését szenvedte el”.

A másodfokú bíróság érvelése szerint pontosan nem volt meghatározható, hogy a sértett sérülése hogyan keletkezett. „A sérülés egyenes okozati összefüggésben áll a terhelt által a hátizsák erőszakos megtartása érdekében alkalmazott erőszak kifejtésével, annak következménye.” Ezért eshetőleges szándéka megállapítható.

Mindezek alapján azonban a másodfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a terhelt, pusztán az okozati összefüggés felismeréséből tisztában lett volna magatartása lehetséges eredményével és abba belenyugodva, eshetőleges szándékkal valószínűsítette meg a Btk. 170.§ (1) bekezdésébe ütköző, és a (4) bekezdés I. fordulata szerint minősülő maradandó fogyatékossgot okozó testi sértés büntettét.

A Btk. 14.§ szerint gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit vagy annak lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja (negligentia). Ez a hanyag gondatlanság állapítható meg a terhelt esetében, ugyanis a menekülése és az eltulajdonított dolog megtartása érdekében tanúsított folyamatos dulakodása közben nem vette figyelembe, hogy a táska rángatása következtében a sértett akár súlyosabb sérülést is elszenvedhet, amely az események során be is következett.

A kifejtett indokok alapján a Kúria a Be. 427.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatta, és a terhelt testi épség elleni cselekményét a Btk. 170.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4)

bekezdésre figyelemmel, a (6) bekezdés II. fordulata szerint gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségének minősítette.

A megváltozott minősítésre figyelemmel a terhelt testi épség elleni bűncselekményének büntetési tétele - a szabadságvesztés felső és alsó határát tekintve - lényeges mértékben csökkent, így az alapügyben eljáró másodfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítése volt indokolt.

Ezért a Kúria a terheltet - a bíróságok által feltárt és mérlegelt bűnösségi körülményeket nem érintve - a Btk. 43.§ a) pontja alapján 2 évi börtönbüntetésre ítélte.

A Kúria, figyelemmel arra, hogy a Be. 423.§ (5) bekezdésében eljárva abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem észlelt, a megtámadott határozat egyéb rendelkezéseit a Be. 426.§-a alapján hatályában fenntartotta.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416.§ (4) bekezdésének b) pontja zárja ki. Az újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418.§-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421.§-ának (3) bekezdésében írt feltételek fennállása esetén az elutasító határozat hozatala is mellőzhető.

Budapest, 2012. március 27.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Akáczy József s.k. bíró.

A kiadmány hiteléül:

írnok
MV